het ingenomen standpunt van concessie volgt, dat men dan niets doen moet als de hoogst noodzakelijke reparatie aanbrengen, en dat men nu, door de litterarische opleiding zoo goed mogelijk te willen maken, het voorgestelde doel, neergelegd in het voorstel Wagenaar, vertraagt.

Prof. Kuyper wijst voorts op eene paedagogische quaestie, hierin betrokken. Als het waar is, dat men, om iemand op te leiden, zich direct geheel meester van hem maken moet en alles op dat doel africhten moet, dan geldt het ook reeds bij het lager onderwijs.

Zoo te handelen is onpaedagogisch.

Neen, eer men in speciale lijn ombuigt moet het boompje ontwikkeld zijn.

De generale ontwikkeling wil men eenzijdig doen zijn. Dit is verkeerd.

Verder wijst Prof. Kuyper er op, hoe Christus zelf de institutaire kerk heeft ingesteld.

Is deze beroepen of bekwaamd om wetenschappelijke ontwikkeling te geven? Welken last en welke gaven heeft Christus aan de kerk gegeven, welke organen en welke werking aan die organen? Aan de organen kan men zien, waartoe men bekwaam is. Wij hebben geen vleugelen, daarom niet bekwaam om te vliegen.

Heeft Christus nu ook aan zijne kerk een orgaan der wetenschap gegeven? Laten daarop de broeders van de overzijde eens antwoord geven. Wel kan men iets door hulpmiddelen doen, maar niet uit de organen voortvloeiend, o. a. met een luchtballon omhoog gaan.

Eene institutaire kerk *kan* wel de Theologische wetenschap beoefenen, maar het vloeit niet uit het *ambtelijk* leven voort. In veel sterker mate geldt dit van de litterarische faculteit.

De Roomsche kerk isoleert de studenten van de maarschappij en eischt de opvoeding en opleiding geheel op.

Prof Kuyper wil het Curatorenvoorstel steunen; en wat den titel betreft, een valsch etiquet is steeds gevaarlijk, daarom ondersteunt hij het voorstel der commissie.

Donderdag-middag.

22ste Zitting.

Ds. Hulsebos heeft enkele bezwaren en vooral tegen het gesprokene door Prof. Bavinck.

Ook Dr. Franssen heeft een enkel practisch bezwaar.

Ds. Hessels verklaart eerst met veel genoegen de debatten te hebben gehoord en heeft een drieledig verzoek: aan Dr. Wagenaar om zijn voorstel in te trekken; aan de Groninger broeders om iets toe te geven; en aan de commissie van praeadvies, om in het opschrift »verbonden aan" weg te laten.

Ds. Littooij maant tot voorzichtigheid aan en waarschuwt tegen de uitersten.

Ds. J. H. Donner spreekt zich uit voor het curatorenvoorstel, echter niet instemmend met alles wat er over gesproken is.

Ds. Gispen gelooft, dat in de toekomst de overhand zal hebben, wat door het Gereformeerde beginsel wordt geëischt, eene universitaire opleiding.

Maar in zijn conscientie gevoelt hij zich gebonden aan het Synodaal besluit van '93, zoolang geen ander besluit is genomen.

Prof. Lindeboom merkt op, dat de Curatoren zelf hebben gezegd, dat zij met het Curatorenvoorstel niet allen tevens de considerata aannamen. Hij ziet gevaar voor de Theologische School, en waar het beginselen geldt, kunt ge niet tot elkander komen, als ge zegt: geef uw beginsel prijs. Spreker heeft bezwaar *principieel* te beslissen; waar het *verbetering* geldt, wil hij gaarne beslissen.

Prof. Lindeboom verklaart vóór het Curatorenvoorstel te stemmen, mits door de aanneming principieel niets worde beslist.

Prof. Bavinck verklaart, dat er zakelijk geen verschil is met Prof. Lindeboom. Dit voorstel heeft niets te maken met eene principieele overtuiging of met eene universitaire opleiding, maar is gebouwd op jarenlange ervaring, dat verbetering dringend noodzakelijk is.

Men beoordeele het *objectief*. De broeders van de overzijde hebben ons gedwongen ons principe uit te spreken, weinig, toen hebben we ons verklaard.

Het Curatorenvoorstel wil geen geweld aandoen aan de overtuiging van anderen. We zullen later nader komen. Dit heeft deze Synode reeds geleerd.

Zijn advies is: Neem het voorstel aan met den gewijzigden titel.

Nadat Dr. Wagenaar op de gronden door Prof. Kuyper genoemd, zijn voorstel ingetrokken heeft; Prof. Rutgers geconstateerd heeft, dat er nog niet geantwoord is op de vrang, wie dan toch de organen der wetenschap in de institutaire kerk zijn en gewaarschuwd heeft voor de droeve gevolgen eener verwerping, komen de verschillende conclusien van het rapport van praeadvies in stemming.

De 1ste conclusie, de deputaten te dechargeeren en dank te zeggen voor den verrichten arbeid, wordt met algemeene stemmen aangenomen.

De wijziging in het opschrift wordt aangenomen met 30 stemmen; eenige andere wijzigingen worden evenzoo aangenomen; alleen werd tegen het advies der commissie besloten in Art. 14 van het reglement voor Gymnasiale opleiding, niet bij te voegen: »bij wijze van uitzondering", maar dit artikel onveranderd te laten.

De 3e conclusie: het Curatorenvoorstel alzoo gewijzigd aan te nemen, wordt aangenomen met 33 stemmen;

terwijl de 4de conclusie, die het antwoord aan het Curatorium bevatte, dat de betere regeling van het litterarisch onderwijs te Kampen geen uitstel gedoogde, aangenomen werd met 37 stemmen.

Hierna leest Ds. Neijens het verslag voor van de Curatoren der Theologische School en wordt de vergadering op de gewone wijze door den praeses gesloten.

Vrijdagmorgen 28 Augustus.

23ste Zitting.

Na opening door den voorzitter brengt Ds. Bos rapport uit over een bezwaarschrift van Br. D. te R. De conclusie wordt aangenomen.

Vervolgens komt aan de orde het rapport in zake het verslag der Curatoren van de Theologische School. Onder meer werden de volgende daarin gedane voorstellen aangenomen: het verslag met dankzegging goed te keuren; Curatoren te machtigen de benoeming van den heer Van der Valk jaarlijks te verlengen; Curatoren te machtigen tot aanwijzing van enkele huizen te Kampen voor jengdige leerlingen van elders, waar zij in groepen van hoogstens 6 jongens bij Christelijke beschaafde lieden zullen inwonen, tenzij dat de ouders anders begeeren, en dit voornamelijk voor jongens van 12—18 jaar, en tegen eene vergoeding van ± *f* 350 's jaars.

De opneming geschiedt dan geheel voor rekening van gedadigden.

Verder wordt aangenomen: de regeling der pensioenen van hoogleeraren enz. door de Generale Synode; de rekening en verantwoording van het *Kerkblad* goed te keuren en de uitgave van het *Kerkblad* geheel voor rekening van de gezamenlijke kerken te nemen.

Vrijdagmiddag.

24ste Zitting.

Ds. Hessels brengt het praeadvies zijner Commissie uit over L. 1, 2, 3, 4, 5 en 6 alles rakende den Neo-Malthusiaanschen bond. De conclusiën zijn, om verschillende overwegingen, niet in het verzoek te treden der Provinciale Synoden, maar zich te wenden tot de Koningin-Regentes met het verzoek, dat aan dergelijke vereenigingen rechtspersoonlijkheid zal worden geweigerd.

Prof. Bavinck is tegen zulk een algemeen verzoek, hij wil alleen het eerste deel der conclusie. Dr. Wagenaar ontraadt evenzoo de aanneming der conclusie.

Prof. Kuyper wijst er op, hoe er op eene ander wijze moet worden gearbeid tegen dien bond, men richte in het land een anti-Malthusiaanschen bond op en werke krachtig in op ons volk.

Het slot van de discussie is, dat aan de commissie opgedragen wordt eene andere formuleering te geven.

Op de vraag van Ds. Neijens: is er nu reeds iets positiefs bepaald, waar het praeparatoir examen zal plaats hebben, antwoordt Prof. Rutgers, dat nu de uitzondering, vroeger voor Kampen gesteld, vervallen is, het vanzelf spreekt, dat de toen aangegeven regel ook regel worde voor hen die in Kampen studeeren: n.l. het praeparatoir examen door de Classis.

Het zal echter nog in de notulen worden opgenomen.

Thans brengt Ds. Van Goor rapport uit in de zaak van broeder Van Alphen.

De conclusie luidt: 1e niet terug te komen op het ontslag van den heer J. van Alphen. 2e. Terugkomende op het vroeger besluit der Synode, spreekt de Synode uit, dat het ontslag moet beschouwd worden *salvo honore*. 3. Deze besluiten te plaatsen in de Acta en te zenden aan den heer Van Alphen en de kerken te Soerabaija en Batavia.

Alzoo wordt besloten.

De vergadering wordt door den praeses met dankzegging gesloten, en wordt verdaagd tot Dinsdag 1 Sept. 's morgens 9 uur.

J. D. v. d. Velden.

Voor Kinderen.

XVII.

EEN REDMIDDEL

De Burgemeester bevond zich nu in niet geringe verlegenheid. Wat moest hij met den vreemdeling aanvangen? Zoo hij hem den volgenden dag buiten de stad wilde doen brengen, dan kon hij een nieuw oproer onder de burgerij verwachten. Om dit te voorkomen, moest de vreemdeling op de een of andere wijze onschadelijk gemaakt worden. Maar hoe? In deze onzekerheid riep hij snel den Raad bijeen — tegen den volgenden dag — ten einde niet dezen de zaak te bespreken.

Alle Raadsleden erkenden, dat men door den vreemdeling eenvoudig weder in vrijheid te stellen, diens zaak meer bevoordeelen dan schaden zou. Indien de Keulenaars, ondanks den korten tijd, dien hij onder hen verkeerd had, hem zoo sterk aanhingen, hoe groot moest dan niet zijn opgang zijn in kleinere gemeenten, waar hij vooraf reeds door zijn rijke middelen, zijn scherpzinnigheid en bekwaamheid, een zeker overwicht bezat? Goede raad was duur. Eindelijk riep een der Raadsheeren uit: »Wat denkt gij er van, zoo we den vreemdeling bij de lieden eens belachelijk maakten?"

»Ja, voorwaar, dat is een goede gedachte!" riep de Burgemeester uit. »Ja, hem belachelijk en verachtelijk maken, hem zoo ten spot stellen, dat iedereen hem voor een gek verslijt, dat is het beste middel om hem onschadelijk te maken. Hij op wien eenmaal de smaad der belachelijkheid rust, behoeft er niet op te rekenen in het openbare leven ooit weder een rol te zullen spelen. Doch voorloopig moeten we hem nog een poosje gevangen houden, tot hij bij het volk eenigszins in 't vergeetboek geraakt is. En ook Egbert zullen we zoo lang moeten vasthouden, want hij is de voornaamste steunpilaar van de aanspraken des vreemdelings."

Alle Raadsleden vereenigden zich met het woord des Burgemeesters, en verbonden zich om zooveel ze konden, te zorgen, dat de burgerij weder tot kalmte kwam.

De verstandige Raadsleden hadden zeer juist gezien. »Uit het oog, uit het hart," zegt het spreekwoord zeer terecht. Toen men den vreemdeling niet meer zag, toen hij geen geld meer onder het volk kon uitdeelen en Egbert niet meer voor hem werkte, — Geissler kon door zijn lamheid het huis niet verlaten en dus niet onder het volk gaan — vergat men hem spoedig. Het drukke handelsverkeer, dat de stad te land en te water onderhield, 'twelk elken dag iets nieuws bracht, leidde de opmerkzaamheid der burgers van den grijsaard op andere dingen, en toen ongeveer vier weken voorbijgegaan waren, dacht men ternauwernood nog aan hem.

Nu besloot de Burgemeester zijn plan uit te voeren. Op een mooien dag moest de vreemdeling het vertrek, waarin hij verblijf hield, verlaten; een lang, rood kleed, 'twelk den keizerlijken purpermantel verbeelden moest, werd hem aangetrokken en op zijn hoofd werd een kroon van verguld bordpapier geplaatst. In de rechterhand moest hij een roede als scepter houden, in de linker een rotten appel, spotbeeld van den rijksappel. Op deze wijze uitgedost, werd hij naar de markt gebracht. Hier had men een lange ladder tegen het Raadhuis geplaatst, welke hij tot op de bovenste sport moest bestijgen, terwijl de cipier met zijn gezellen beneden aan den voet wacht hielden. Snel verzamelde zich een groote menschenmassa om de ladder en een luid gelach weerklonk, toen deze lieden den vreemdeling op dezen zonderlingen troon zagen zitten. Spoedig besteeg er een de ladder, en rukte den grijsaard een paar haren uit zijn witten baard.

»Mishandelt gij zoo uw keizer?" vroeg de grijsaard.

»Deze haren behoud ik tot een gedachtenis aan u," antwoordde de ander, terwijl hij spottend lachte.

Dit voorbeeld vond spoedig navolging. De een na den ander besteeg de ladder en trok den grijsaard enkele haren uit, totdat hij ten slotte zijn baard bijna geheel verloren had. Anderen betuigden op luiden toon hun instemming met deze ruwe scherts. Sommigen schudd'en beneden aan de ladder, zoodat deze bijna omgevallen ware, en riepen den ongelukkige, die boven aan zat, toe: »zeg, uw troon is wankel!"

Nadat men uren lang op deze wijze zijn moedwil aan den vreemdeling had bot gevierd, moest hij naar omlaag komen en voerde men hem naar een grooten, wanriekenden mestkuil. Hierin werd hij driemaal ondergedompeld, zoodat het vuil hem van zijn lichaam droop. Daarop zette men hem op een ezel, met den rug naar den kop van het beest gekeerd, gaf hem den staart als teugel in de hand, en voerde hem door de drukste straten der stad, waarbij het, gelijk men denken kan, aan spot en smaadredenen van de zijde der menigte niet ontbrak. Eindelijk, het was intusschen bijna avond geworden, bracht men hem buiten de stad, waar men hem in een hoogst treurigen toestand aan zijn lot overliet, nadat men hem van den ezel had laten afstijgen.

AAN VRAGERS.

1. Wat beduidt, vraagt onze N.-Amerik. lezer verder, de lettergreep *gaal* van nachtegaal?

De bedoelde vogel *zingt*, gelijk men weet, meest als 't *donker* is; »nacht" is dus al duidelijk. »Gaal" komt van het oude »galan", d. i. *zingen;* zoodat heel de naam aanduidt: een die bij nacht zingt. Dit *galan* vindt men ook terug in ons *gillen*, wellicht ook in *galmen*.

2. Hoe worden de volgende woorden in lettergrepen verdeeld: *hertogin, eselin, koningin.*

Deze schijnbaar onnoozele vraag is toch in werkelijkheid een waarop een antwoord past, waartegen we dikwijls fouten hebben zien begaan.

Bij de verdeeling van lettergrepen heeft men *niet* te rekenen met de afleiding of de samenstelling der woorden, maar met de *uitspraak*. Deed men het eerste dan zou men b.v. het woord *hoeder* moeten verdeelen hoed-er. Doch dat deugt niet. Men spelt terecht »hoe-der," »be-hoe-der" en deelt ook zóó af.

Den makkelijksten regel om zich niet te vergissen, zou ik zoo willen uitdrukken:

Staat een medeklinker tusschen twee klinkers, dan voegt men hem bij 't verdeelen bij den *laatsten* klinker.

Dit brengt ons tot de splitsing:

her-to-gin — e-ze-lin. Alleen zoo *spellende* spreekt men 't behoorlijk uit.

Met *koningin* is 't anders, en wordt mijns inziens haast altijd een fout begaan, juist wijl men niet op de uitspraak let. Men deelt dan af ko-nin-gin — ver-lan-gen. Doch dit deugt niet. Die *ng* behooren *bij elkaar*, zijn niet te scheiden, vormen één neusklank. Uit te spreken zooals sommigen doen: »die jon-gens zin-gen en springen" is verkeerd en klinkt naar. Men breke dus af *na* de *g*, b. v. *vang-en, ko-ning-in.*

Hoogenbirk.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

Beroepen: Den Boer c. a., H. J. Willering te Arum. — Overschie, G. L. Goris te Hoek van Holland. — Wirdum (Fr.), T. Siap, cand. te Stadskanaal. — Haarswoude, W. W. Smitt te Deventer. — Werkendam A. T. Noordewier te Meppel A. — Eiland Marken, J. E. Vonkenberg te Voorthuizen. — Rhoon, Joh. Visser, cand. te Harderwijk.

Aangenomen: Giessen-Oudkerk, W. Mulder te Maassluis. — Knijpe, W. W. Smit, cand. te Wijhe.

Bedankt: Rinsumageest, H. J. Renyl te Dordrecht. — Stedum, H. D. Dreath te Nieuwolda. — Beetgum, Joh. Visser, cand. te Harderwijk.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

Beroepen: Tjerkwerd en Dedgum (cl. Sneek), W. van Esveld te Hattem. — Herbajum (cl. Franeker), H. Th. du Saar te Lippenhuizen. — Metslawier, R. de Haas te Winsum. — De Lier (cl. 's-Gravenhage), J. H. Sitton te Heerjansdam (cl. Dordt). — IJtens en Hennaard (cl. Franeker), B. Zoete te Augustinusga. — Paterson (Amerika), A. Mackenzie te Durksland. — Randwijk, F. F. J. van der Plassche te Gouderak. — Poederoijen en Loevestein, T. G. Rappard te Zuilichem. — Nederlangbroek, A. ten Have te Polsbroek. — Ter Aar, K. A. de Groot te Houten. — Waarde, P. Snoep te Aagtekerke. — Boven-Carspel, H. R. Offerhaus te Havelte c. a. — Ouddorp, H. Doornveld te Wierden. — Oud-Beierland, J. A. van Boven te Eede c. a. — Hempens, G. B. Sikkema te Gieten. — Gulpen, L. Peaux te Wijk aan Zee. — Brunisse (Zeeland), D. J. E. Hupkes te Sprang. — Gorredijk, F. Germ te Twijzel. — 's-Gravenmoer, J. C. Brutel de la Rivière te Uitwijk.

Aangenomen: Maarssen, M. J. Sanders te Nieuwmanasdorp (cl. Dordt). — Didam (cl. Edam), N. Lofvers, cand. te Groningen. — Oldeholtpade (Gron.), J. M. Willod Versprille te 's-Heerenberg (cl. Zutphen). — Haren, A. B. Meijer te Winterswijk. — Oudenbosch, J. Schuurmans Stekhoven te Standdaardbuiten.

Bedankt: Bovencarspel (cl. Hoorn), H. R. Offerhaus te Havelte. — Goes, A. J. T. Jonker te Dordrecht. — Tubbergen, P. de Haas te Hoek (bij Terneuzen). — Ee (toez.), W. Magendans te Oosterzee en Echten. — Burgwerd en Hichtum, D. Cladder te Schoonrewoerd. — Hellouw (gem. Haaften), J. G. Harthoorn te Opijnen. — Mijdrecht, V. Doornveld Hz. te Den Ham. — Stad aan 't Haringvliet, E. H. Jonkers te Zuid-Beierland. — Herbajum, H. Th. du Saar te Lippenhuizen c. a.

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157.
AMSTERDAM.

STORY & CLARK ORGELS overal bekend.
STORY & CLARK ORGELS algemeen in gebruik.
STORY & CLARK ORGELS zeer geliefd.
STORY & CLARK ORGELS heerlijke stemmen.
STORY & CLARK ORGELS solide constructie.
STORY & CLARK ORGELS laagste in prijs.
STORY & CLARK ORGELS zingen hun eigen lof.
STORY & CLARK ORGELS direct van Amerika door den importeur:

BREEBAART's Orgelhandel,
Damrak 22. — Amsterdam.
Men vrage de CATALOGUS.

Een Horlogemakersbediende,
Geref. godsd., geheel of gedeeltelijk op de hoogte met Cyl.- en Ancrewerk, wordt spoedig gevraagd bij A. J. BOSCH, Vischp., *Zwolle.*

A. DE ROODE & Co.,
(SCHIEDAM, opgericht 1878).
Fabrikanten van
OLEINE en LOOG,
ZEEPPOEDER en VETLOOGMEEL.
Prima qualiteiten. Concurreerende prijzen.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Kerkgebouw te Vledder.

Met hartelijken dank aan den Heere en de milde gevers, ontvangen uit de nalatenschap van eene zuster der gemeente, J. Kolk, een legaat van *f* 400, waarvan *f* 200 voor de armen en *f* 200 voor de kerk; verder aan collecten: van de Geref. kerk te Assen *f* 30.32; van idem te Hijken *f* 4.05; van idem te Wanswerd *f* 2.50.

Zoo vorderen wij. Och! helpt ons, opdat, waar de gemeente bloeit, zij nu ook weldra met een doelmatig doch ruim kerkgebouw worde verblijd.

Namens den kerkeraad,
Ds. R. VAN GIFFEN, *Praeses.*
Vledder, 1 Sept. 1896.

O! DAMES!

Tegen toez. v. *f* **1.65** ontv. U *franco huis*, 4 flinke vloermatten, frisch van kleur, 1 ▭ ijzersterke grijze slijkmat, 1 ronde Spaansche tafelmat, 1 naaimand, 1 groentemd., 1 boodschapmd., 1 bl. mand met hengsel, samen 10 stuks. Wie binnen 8 dagen postw. zendt, ontv. Cadeau 1 bloemt. v. 6 potten, 1 linneum., 1 kinderstoel, 1 prullemand, 4 mooie schaalmatjes of 1 flink wol tafelkleed, samen 11 stuks, van het **Fabr. v. Rietwerk**, Prinsengr. 146, *Amsterdam.*

Bij den Uitgever:
W. KIRCHNER (firma FERNHOUT),
Rozengracht 55, Amsterdam,
IS VERSCHENEN:

NIET DE MENSCH, MAAR GOD,

Leerrede over 1 Cor. 3 : 5—7.

DOOR

Ds. W. H. GISPEN,

bij gelegenheid van zijn
Veertigjarige ambtsbediening.
Prijs f 0.30.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

Door den heer A. P. J. Buys te Oudewater uit Hoenkoop *f* 2.50; door den heer L. Onvlee te Baarn *f* 119; door den heer F. van den Bos te Wommels *f* 1; door den heer J. Wielenga te Gauw bij Sneek *f* 30.

Aan Collecten: (Voor de Theologische faculteit).

Van de Ger. kerk te Augustinusga en Surhuizum *f* 2.02½; van idem te Buitenpost *f* 6.37; van idem te Burum *f* 6.35; van idem te Koilum A *f* 5.42½; van idem te Koilum B *f* 23.72½; van idem te Oostermeer *f* 1.26; van idem te Eestrum *f* 0.41½; van idem te Twijzel *f* 1.08½; van idem te Kooten *f* 0.60; van idem te Veenwoudaterwal *f* 2.14½; van idem te Leiden B *f* 12.37; van idem te Westergeest *f* 4.50; van idem te Amstelveen *f* 8.83½; (halve collecten) van idem te Delft A *f* 18.05; van idem te Rijnsburg *f* 9; van idem te Katwijk aan den Rijn *f* 6.10; van idem te Voorschoten *f* 7.23; en *f* 9.60½; van idem te Sassenheim *f* 4.52½; van idem te Leiden C *f* 10.81½; en *f* 12; van idem te Boskoop B *f* 2.46½; van idem te Noordwijk aan Zee *f* 4.38; van idem te Hazerswoude *f* 10.39½; van idem te Katwijk aan Zee *f* 2.85.

Aan Schenkingen:

Door Ds. B. van Schelven van een broeder uit Z. Afrika *f* 12.

Voor de Medische Faculteit:

Door den heer W. Hovy van A B C restant coupons *f* 0.09.

Voor het Studiefonds:

Door den heer N. Flipse te Amsterdam *f* 210.60; door den heer H. van Noort te Loosduinen uit de Cat. bus der Geref. kerk *f* 23.51½; door Ds. P. J. Wijmenga van de Geref. kerk te Zaandam B. *f* 8.58½.

Voor de Bibliotheek:

Van den schrijver »De gronden voor en het karakter van de dwangopvoeding van jeugdige personen", Acad. proefschrift van Jhr. A. F. de Savornin Lohman Jhr.

S. J. SERFAT.
Penningmeester.

Hilversum.

Gereformeerd Gymnasium,

te Amsterdam.

Sedert de laatste opgaaf ontving het Gereformeerd Gymnasium te Amsterdam het volgende aan jaarlijksche bijdragen en giften voor dézes:

Raamsdonkveer, I. D. *f* 5; Mej. A. M. E. *f* 1; Wed. A. v. D. *f* 1. **'s Hertogenbosch**, Ds. I. M. M. *f* 1; P. G. v. B. *f* 1; Wed. G. v. d. B. *f* 1.50. **Besoyen**, H. B. *f* 1. **Almkerk**, Ds. J. A. G. *f* 2.50; A. de B. *f* 0.50; H. D. *f* 2.50; Ds. A. B. *f* 1.50. **Nieuwendijk**, P. W. *f* 1. **Tiel**, J. v. d. W. *f* 1. **Rossum**, H. P. d. V. *f* 5; H. d. V. *f* 5. **Delwijnen**, B. v. B. *f* 10. **Haaften**, J. v. W. Mz. *f* 2.50; Mej. C. v. V. *f* 1; P. S. v. W. *f* 5. **Werkendam**, I. W. d. V. *f* 1; H. v. D. *f* 0.50; L. B. *f* 1; Wed. K. *f* 5; J. G. J. *f* 3; H. G. *f* 2; Ds. H. T. *f* 2. **Geldermalsen**, J. M. F. *f* 1; H. v. W. *f* 1; Dr. H. *f* 10. **Gorinchem**, J. d. V. *f* 1; Wed. P. *f* 2.50. **Leerbroek**, P. R. *f* 1.50. **Leerdam**, C. d. V. *f* 1.50; C. v. d. Z. Jr. *f* 1; **Asperen**, F. d. J. *f* 2; P. d. K. *f* 1; fam. v. H. *f* 2; **den Haag**, W. L. F. D. v. T. *f* 2. **Haarlem**, P. T. *f* 1. **Andijk**, Jb. P. Pz. *f* 1; J. T. Wz. *f* 1; J. S. *f* 2; Ds. J. v. d. S. *f* 2.50. **Medemblik**, A. T. v. W. *f* 1; Mej. N. *f* 1. **Enkhuizen**, H. v. d. B. *f* 1. **Haarlemmermeer**, G. B. 't H. *f* 5; P. B. *f* 1. **Nieuwer-Amstel**, B. K. *f* 10; H. V. *f* 2.50; L. v. L. *f* 2. **Naarden**, C. H. S. *f* 1; N. O. *f* 1. **Witmarsum**, S. Y. J. *f* 1; J. M. *f* 1. **Idsegahuizen**, L. J. Y. *f* 2.50. **Schettens**, B. T. R. *f* 2.50; P. G. R. *f* 1; J. B. J. *f* 5; Ds. C. H. *f* 1.50; D. S. *f* 2. **Wons**, A. Y. *f* 2; J. T. W. *f* 2.50. **Makkum**, W. P. V. *f* 1; S. G. *f* 1; F. B. *f* 2.50; A. M. S. *f* 1; Ds. R. K. B. *f* 5; R. D. H. *f* 2.50. **Schoonhoven**, E. N. *f* 1; C. M. Pz. *f* 1; A. T. Jr. *f* 1; J. W. V. *f* 2.50; C. d. W. *f* 1. **Zetten**, Ds. W. F. A. W. *f* 2.50. **Waarder**, H. B. *f* 1. **Reeuwijk**, W. B. *f* 1.50; L. v. D. *f* 2; Mej. A. S. *f* 0.50; J. T. *f* 1; A. H. Gz. *f* 1.50; J. v. d. H. Pz. *f* 1. **Waddingsveen**, G. J. S. *f* 1; H. J. *f* 2.50. **Zevenhoven**, J. O. *f* 2; M. v. d. B. *f* 1; T. v. L. Pz. *f* 2.50; H. J. v. d. B. *f* 2. **Zwammerdam**, P. v. d. K. *f* 1.50; M. v. M. *f* 2.50. **Aarlanderveen**, A. W. *f* 1; J. v. d. B. *f* 2; C. B. *f* 1; J. v. B. Jr. *f* 1; C. v. E. *f* 1. **Nieuwveen**, A. H. *f* 1; J. B. *f* 1; H. P. *f* 1; J. B. *f* 1. **Oudshoorn**, D. R. Cz. *f* 1; C. J. v. G. *f* 1; A. M. D. *f* 1.50; D. v. D. *f* 1; C. H. *f* 1.50. **Alfen aan den Rijn**, G. v. D. *f* 5; N. S. *f* 10; N. D. K. *f* 2.50 Wed. A. v. N. *f* 1; Wed. K. v. N. *f* 1; J. d. P. *f* 5. **Moordrecht**, W. T. *f* 10; D. B. Az. *f* 2. **Bodegraven**, H. R. *f* 3; E. H. *f* 1; A. C. H. *f* 1; J. K. *f* 1.50; C. B. *f* 2.50; J. v. A. Jz. *f* 1; B. K. *f* 2; A. G. *f* 1; J. S. *f* 1. **Aasen**, Ds. A. D. *f* 1; W. V. *f* 1; J. v. D. Wz. *f* 1; S. S. H. *f* 5; Wed. H. W. *f* 3. **Gouda**, C. B. *f* 1; A. V. *f* 3; Mej. C. A. v. d. H. *f* 1; Geb. D. *f* 10; H. V. *f* 2; E. J. W. *f* 2; P. v. d. E. *f* 2. **Oppenhuizen**, F. F. J. *f* 2.50. **Tjamsweer**, H. F. d. B. *f* 5. **Bedum**, J. Z. Pz. *f* 1; H. U. *f* 1; Wed. H. *f* 2.50; P. A. v. D. *f* 1. **Middelstum**, J. V. *f* 1. **Groningen**, P. J. A. *f* 2.50; W. B. *f* 1; P. S. *f* 1; W. G. *f* 1.50; M. P. M. *f* 1; A. B. *f* 5; W. d. B. *f* 1.50; H. G. *f* 1; Wed. H. E. d. J. *f* 2; H. B. *f* 1; E. H. *f* 2.50; Wed. N. *f* 1; M. B. *f* 5; W. D. *f* 1; Ds. R. A. B. S. *f* 1; J. H. *f* 2. **Driebergen**, A. v. L. *f* 1. **Zeist**, S. J. V. *f* 1; H. G. N. *f* 2.50; G. M. L. *f* 1; Dr. v. A. v. W. *f* 2.50. **Rijsdrecht**, Ds. J. K. *f* 1.50. **Utthoorn**, Ds. G. J. v. L. *f* 2; J. H. K. *f* 3. **Ouderkerk a. d. Amstel**, J. R. *f* 2.50; J. D. C. *f* 2. **Amstelveen**, H. J. v. P. *f* 1; M. v. P. *f* 1; Wed. G. v. 't R. *f* 2; J. K. *f* 2; A. v. d. V. *f* 2; C. F. S. *f* 1; H. H. *f* 1; P. V. *f* 1; G. V. *f* 2. **Ameide**, H. en S. R. K. *f* 5; T. S. Tz. *f* 5. **Noordeloos**, A. K. *f* 1; J. D. Fz. *f* 2.50. **Amersfoort**, A. V. *f* 1. **Leximond**, J. v. M. *f* 1; H. v. T. Sz. *f* 1; G. d. H. *f* 1; A. d. H. *f* 2. **Vianen**, P. A. B. *f* 2; B. D. J. G. Mz. *f* 2; J. H. B. *f* 1. **Hilversum**, J. K. *f* 1; J. M. v. d. H. *f* 1; A. H. d. H. *f* 1; J. A. B. *f* 2.50; J. G. D. *f* 2; W. C. v. d. B. *f* 1. **Bunnik**, D. G. M. *f* 1 D. U. *f* 1. **Baarn**, A. L. V. *f* 1; Mej. H. L. P. *f* 2; J. R. *f* 1. **Voorthuizen**, Ds. J. E. V. *f* 2.50; E. M. *f* 1; Mej. S. v. V. *f* 1. **Barneveld**, H. B. *f* 1; H. R. *f* 2. **Putfaan**, A. H. *f* 2.50. **Vroeswijk**, G. J. T. *f* 1; H. B. *f* 1; G. M. *f* 1; R. B. *f* 1; A. v. 't H. *f* 1; C. K. *f* 1. **Alblasserdam**, S. J. V. *f* 1; H. J. 't B. *f* 1; C. v. d. H. Cz. *f* 2; P. G. P. *f* 1; P. H. J. *f* 5; H. J. *f* 2.50. **Papekop**, A. v. W. *f* 1; A. B. *f* 1; A. v. B. *f* 2.50; J. Z. *f* 2. **Benschop**, P. V. *f* 1; J. v. O. *f* 0.50; A. L. *f* 2.50. **Lopik**, W. A. d. H. *f* 1. **Nieuw Lekkerland**, Ds. P. v. S. *f* 1; J. d. H. Dz. *f* 1; J. P. *f* 5; A. d. B. *f* 1; K. S. *f* 1; A. d. L. Sr. *f* 1.50; G. D. *f* 0.50; P. H. *f* 1; A. d. L. Jr. *f* 0.50. **Pernis**, A. B. *f* 2.50. **Oudewatering**, Wed. B. *f* 1. **Heinenoord**, Ds. R. H. *f* 2.50. **Nieuwkoop**, J. V. *f* 1. **Woerden**, G. J. S. *f* 2.50; Ds. J. W. G. *f* 1. **Oudewater**, A. v. W. *f* 1; A. J. *f* 2; A. F. D. *f* 2.50; D. B. *f* 1.

ENCYCLOPÆDIE
DER
Heilige Godgeleerdheid,
DOOR
Dr. A. KUYPER.

Drie Deelen, ingenaaid f 16.75; in drie halffrederen banden f 21.25. (Losse banden per stuk f 1.—).

De Uitgever,
J. A. WORMSER.

Amsterdam.

VERSCHENEN bij **J. A. WORMSER**, te **Amsterdam:**

DE ZEGEN DES HEEREN OVER ONZE KERKEN.

REDE,

ter inleiding op het gebed voor het samenkomen der Gereformeerde kerken in Generale Synode, gehouden in de Noorderkerk te Middelburg, op 10 Augustus 1896, door

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 0.35.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. I. Arend & Zonen.